

1. kapitel

Jogvan blev bragt ind nøgen, forslået og afsindig en kold decembernat for snart 7 år siden. Der gik næsten et år, inden han begyndte at tale. Han blev medicineret med alt fra Bromam til Truxal. Fastspænding og megen søvn fik ham langsomt til at lukke op for sin indre verden. I starten bare for ærgrelser, brøl og mishagsytringer, men efterhånden også erindringer, der danner baggrund for hans skæbne.

Jeg har arbejdet her på Sankt Johannes som psykiatrisk overlæge siden 1976, og mange skæbner er gået gennem mine hænder, men ingen er kommet så tæt på som Jogvan. Jogvan van der Decken, som han kalder sig, har optaget mig så meget, at jeg har følt trang til at skildre hans forløb.

Mit ønske udspringer af et professionelt behov. Jeg har samtidig betragtet hele sagen med en dyb personlig fascination. Jogvan er et enestående tilfælde, og hans mentale forstyrrelser har en umådeligt intens karakter: Det, som i nuet dominerer i Jogvans bevidsthed, kommer uden videre til at bestemme hans opfattelse af alle forudgående begivenheder og erfaringer. Der er ikke nogen tvivl om, at mennesker af denne type er både de mest originale, mærkværdige og svært forståelige mennesketyper i det hele taget. Det er altid mennesker som Jogvan, der i dagligdagens fællesskab viser markante og særprægede kendetegn. De er ofte isolerede og foretager handlinger, der ikke kan motiveres udefra, men har deres udspring fra indre oplevelser, som kun de selv kender. De indre oplevelser bliver så altover-

skyggende hos dem, at de får tvangsmæssig karakter og, som i Jogvans tilfælde, oversvømmer hele bevidstheden. De kan ikke afbalanceres af de normer og principper, som bevarer menneskene inden for grænserne af den normale adfærd. I samme øjeblik, som de overskrider disse grænser, befinder de sig i en åbenlys patologisk tilstand.

Når jeg gengiver denne historie med Jogvans egne ord, er det for at give hans mange arketyper og drifter en stærkere plads i afhandlingen. Jeg ønsker samtidig at skildre den udvikling, han har gennemgået, så detaljeret som overhovedet muligt. Jogvans forløb har udviklet sig betydeligt mere dramatisk, end jeg havde nogen mulighed for at ane. Allerede fra starten kom der alvorlige traumer for dagen, men den sande fortælling bag Jogvans ord er dybt foruroligende.

Det nære forhold, jeg gennem tiden har opbygget til Jogvan, har gjort det muligt for mig lidt efter lidt at forstå mange af de symboler, han har bygget sin pseudoverden over. Det er nødvendigt at nærme sig en patient af denne karakter med den yderste forsigtighed for ikke at ødelægge de fine tråde, der udgør kal-fatringen omkring hans indre hårdknude. Patienten skal selv have lov at tale. Man må som observatør holde sig fuldstændig i baggrunden. Aldrig trænge ind, hvor man er uønsket eller direkte uvelkommen. Under overfladen hos os alle rører der sig abnormiteter, der ville få verden til at bryde som en skrøbelig skal, hvis de til stadighed var os bevidst. Jogvan påpeger med tragisk tydelighed dette dybe dilemma i vores eksistens. Grænserne mellem hans alfa-, beta-, ceta- og delta-hjernebølger og hans højre og venstre hjernehalvdel har vist sig at være forkrøblede og næsten ikke eksisterende.

Jeg vil ikke foregribe Jogvans fortælling med andet end de mest væsentlige kommentarer. Det er vigtigt for mig, at De får den samme oplevelse, som jeg selv har fået gennem de sidste 7 års samtaler med patienten. Efterhånden, som hans fortælling skrider frem, vil jeg redegøre for dens mange mytiske og symbol-

ske islæt, men jeg vil kun analysere og afsløre reelle fakta, efterhånden som hans fortælling åbenbarer dem af sig selv. Mange elementer i fortællingen er til en vis grad sande, men har fundet sted på andre måder, på andre steder og sammen med andre mennesker end dem, han fortæller om.

I længere perioder har han nægtet at tale med mig, og i andre har jeg måttet bruge megen tid på at uddrage sandheden af hans udsagn. Det er mit ønske, at De skal være så uforberedt som muligt på karakteren af de mange skræmmende masker, der har gjort Jogvan til den, han er i dag. At De som læser skal træde ind i fortællingen med et åbent sind, som jeg selv har gjort det, og dermed genopleve den spontane umiddelbarhed, jeg selv har modtaget fortællingen med. Jeg er blevet både opslugt og forført af den bemærkelsesværdige beretning.

Inden Jogvans historie begynder, vil jeg redegøre for bare et enkelt af de fakta, som afslører den dybe illusion, der ligger bag fortællingen: Jogvan påstår at være færing; det har han aldrig været. Symbolet er grundliggende for hans menneskelige isolation. De små klippeøer i det nordlige Atlanterhav er et billede af Jogvans ensomhed midt i det enorme hav. Jogvan er en meget ensom mand, hvilket allerede fra starten vil fremgå med al ønskelig tydelighed. Tilstanden ligger som en undertone i hele hans fortælling.

Jeg har, selv om han ikke er færing, valgt at kalde ham Jogvan, for ikke at forstyrre fortællingens forløb.

Jogvan nærer en skyhed over for virkeligheden, som både gør hans fabulationer mere blomstrende, og hans evne til at se virkeligheden direkte i øjnene skarpere end hos de fleste andre. Egenskaben kan til tider være direkte frygtindgydende.

Jogvans fortælling er afskrifter af bånd optaget under vores samtaler. Han har som oftest omtalt sig selv i tredje person, og jeg følger naturligvis hans måde at fortælle på i afskrifterne. Det vil allerede fra starten give læseren et indblik i Jogvans tilstand, at denne tredje person overtager fortællingen. Han forholder

sig til sorgen og ulykken, smerten og angsten. Hans jeg iagttager dem, men er dem ikke. Han består både af et oplevende jeg og et observerende jeg. Det er hans måde tage afstand fra sin voldsomme skæbne på. Enkelte ord og passager er ændret eller udeladt, men kun for at fremme forståelsen, hvor Jogvan har været inde i meget komplicerede og usammenhængende tankerækker. Han er den dag i dag en hårdt prøvet mand, men han synes at have affundet sig med situationen, og tiden har gjort ham til en overlever.

Jogvan var udmattet den dag, vores første bånd blev indspillet. Havde smerter i nakken og skuldrene efter at være faldet ud af sengen flere gange i løbet af natten. Bortset fra det er han klar i sine referencer, og hans tale er uden læspen eller andre mislyde. Han gik til stadighed rundt i lokalet under optagelsen, hvilket har gjort enkelte passager vanskelige at høre, men det er uden større betydning for helhedsbilledet af et menneske adskilt i så mange dele, at den almindelige logik er bragt til ophør, og en anden form for liv er opstået.

1. afskrift

– JOGVAN!!!

– Jaja, sukker jeg distraheret. Du har fuldstændig ret. Mit navn er Jogvan, jeg bor i Torshavn. Disse haller omslutter min forkrøblede krop, men mit altid kåde livskunstnersind slipper sansefugle fri akkompagneret af gnistrende svedperler.

Nu og da tilføjer jeg opstemt sindssittrende sekvenser af mit bjergland i havet. Sorte og trodsige profiler. En mægtig brystkasse med vorter som tinder og navle som en labyrint af dale, fjorde og sunde, der som smalle kanaler opdeler det hele i halvøer og øer i en stor genstridig uorden. Mine knoglers øer, som dukker op af hudhavet, kan ses på tusind måder alt efter himlens humør. Sort og djævelsk fnysende kan de komme en i møde som

en rasende flok sorte djævlehunde i regnens strømmende ildgnister for i næste øjeblik at blive opløst i tågedisens uldgrå favntag. I mit ansigt ligger bjerge og skyer blandet sammen i en mystisk, mægtig drift af lysende tåger og skyggedybe kyster. Det er en balstyrisk natur, der trænger sig helt ind under huden. Havet taler uafbrudt. Hvisker og mumler uden stop på sin vidende, stilfærdige, lidt navlebeskuende måde. Brændingen er et eksplosivt raseri, som ikke lader sig beskrive. Den afsindige brænding hører vinteren til. Om sommeren ser man sporene efter dens hærgen. De sønderbrudte jættemure, hulerne og de gigantiske klippeblokke, som brodsørerne bruger som rambukke under deres ødelæggelser. Overalt syder og koger havets heksesejd. Det spytter og savler omkring en, mens skrigende måger og terner kredser over den nøgne klippekyst. Hjejlens kvalfyldte råb genlyder over sagalandet som en altgennemtrængende overtone. Et kald efter livskunst. Når et menneske ikke skaber livskunst, bliver dets børn til djævl, dæmoner og nisser. Efter døden forfølger de liget og slæber det over forladte øer og skær, hvor der hverken kommer mennesker, sæler eller får.

Jogvan?

Det er min mor. Hun kan råbe herfra til dommedag. Hun når mig aldrig.

– JOGVAN??

Forgæves søger du mig, forheksede kvinde. Min identitet er urørlig. Forsvind. Lagerhallernes larmende stilhed har skabt min identitet, ikke din livmoders losseplads. Jeg er livskunstner, selv om lyset er slukket. Uskønne pletter af blågrøn mug overskygger alle sansespor fra træbjæver til tran. Her hersker en overdådig ånde af mug, tør råd og hav. Jeg er snavset, indsmurt i olie, fisketran og sved. Indklemt blandt trisseblokke, oktanter og kofilnagler. I disse dystre labyrinter i det mægtige hav findes et big bang af skabelse. Det store bang er mig. Jeg hugger vældige hoveder ud af de største fjelde. Slättaratindur, Kap Enniberg

og Skællingsfjall. Jeg klatrer som en fuglefænger op og ned ad svimlende fald over brølende hav med sprængjern, sætjern og diamantklinger. Jeg hugger Snorre Sturlason ud i kæmpesten. 117 udgaver laver jeg ialt. Mount Rushmore National Memorial blegner. Jeg er svaret på livskunstens allestedsnærværende kalden.

Du spørger mig, hvordan jeg gør. Enkelt. Danser mig til døde, tørrer mig ud, hænger mig op. Flyver tværs gennem solens ildøje, til jeg lander i skabelsens elysiske haver.

Jeg starter hver dag på samme måde. Tager min hjerne og puster den ud som et hønseæg. Bruger aorta og andre løsthængende årer til processen. Hjernemassen klæber jeg op på et højhvidt kæmpelærred. Den løber ud i kælvende, blygrå bræer af svimlende dimensioner. Befriet for hjerne høvler jeg den hemmelige viden i min sjæl til tindrende atomer, som jeg blander med udskårne splinter af genomer. Jeg drysser hjemløse hjerteslag i som hvalsang og blander det med partikler af hjernebark. Jeg garnerer med mine tænders glinsende perlemor. Værket bliver uden sidestykke.

Jeg skaber uophørligt i mørket. Monumenter af min træghed, relieffer af mine altid blinkende øjne, hængende haver af nervøse trækninger. Mine korsben bliver krucifikser, mine skamben udskårne helgenkavalkader, alle kroppens huller bliver brugt som døbefonte, hvorfra jeg frelst svæver gennem både tider og skikkelser, til jeg cirkler evigt over evigheden.

Jeg trækker øjnene ud for at perlesmykke mit vinglas. Jeg hæver det oprømt og hilser alle muser med stjerner i mine natdybe øjne. Jeg drikker. Jeg tømmer mit hjertes vinbæger igen og igen. Drikker en hyldest til det gode, det sande og det skønne, der har gæret i tusinder af år under tårer, suk og trang.

Jeg er Jogvan. Jogvan drikker ud. Jogvan går til kanten. Vakler langs randen. Går til yderligheder. Han vrider hjertets klump som en karklud, og en saftig blodstrøm pibler ned i hans blækkrus, hvori han dypper sin fjerpen og skriver prosa, lyrik og

skuespilkunst. Pennen kan skrive med former og farver. Den kan designe og lave slotte i sne og sand. Det er stor livskunst, ligesom det er stor livskunst at være Jogvan. Han kan trylle sine blodige spor til eventyr side for side. Male sine mareridt til mesterværker. Forme sin ensomhed i viltre opstillinger. Langt om længe synker han udbrændt sammen, for den livskunstner, der har glemt at sove, er dødeligt træt. Han tænder udpint sin sidste mentolcigaret og giver sig tålmodigt til at vente på livet, mens en ny dags helvede tager en knurrende begyndelse i virkeligheden uden for hallerne. Det lille, blå hus i Torshavn dirrer i den rosenfingrede dagning.

– Men kærligheden? spørger mentolcigaretten fortvivlet.

Jogvan skodder den kynisk i et overfyldt askebæger uden at svare.

– Andre mennesker? raller den døende.

– Digtstrofer, siger han uden mindste tøven.

Han falder i søvn, mens maskintorden buldrer, dunder og brager, så han vendes uafbrudt i luften over sit belortede leje. De er ved at bygge huset om. Jogvan er som livskunstner non existant. Har aldrig skabt så meget som et eneste lillebitte kunstværk. Livskunsten er spærret inde i hans kraniums skorpiobefængte ørkensand. Problemet er hans mor. Distancen, afsondringen og hans druknede far. Problemet er havet og hallerne. Problemet er..

– JOGVAN??!?

2. afskrift

På dette tidspunkt er det, Jogvan åbner sine støvgrå øjne og trækker anelsen af ældgammel ilt ned i sine slunkne lunger. Han stønner og kravler langsomt som et døende dovendyr ind under et mølædt hajskind. Disse haller er livets skrøbelige ruf? Et vejrbidte lukaf midt i den blotte værens storme? Blokke, bolte, støvets

stride vinde over skibsløsepladsens dunkle skærsild. Håbet om lys bliver pustet ud af trækken, hver gang vindpustene kommer. Ind imellem kan her være tavst som i gravens dyb, så begynder det kraftige bjælkeværk igen at klage sig, og stormen lægger igen sit kvælergreb over de bruntjærede træhaller. Det skriger og piber i krinkel og krog. Hallernes tunge luger river og flår i deres rustne jernkramper. På græstagen blusser det som af heden-ske offerbål, og brændingen vrænger sit sorte blod om det stenede Tinganæs og omslutter hele Torshavn med en byge af salt og regn. Lagerhallerne ligger døende i mørket. Vinden strider hårdnakket gennem Niels Finsens Göta i kulsort mørke. Regnen kommer i djævelske kast både oppefra og nedefra. Jogvan stikker sit væsens vældige nøgle i låsen i begsort mørke. Den pludselige støvede tysthed og den tunge luft hæmmer hans åndedræt, da han træder ind i de natlige haller. Jogvan famler sig frem. Finder en knækket kontakt, men tænder aldrig. Han går op ad en stejl trappe og hen over et uhyggeligt loft. Hans skygge kastes nedbøjet hen over de knagende gulvbrætter. Rester af flossede edderkoppespind hænger ned mellem spærene. Han træder ind i et rum i den ene gavl. Det nøgne træværk skimtes forvredent af ælde gennem uvejrsnattens slør. De vilde vindes hvæsen lyder gennem tagets løftede mundvige over det overfyldte loft. Stormen er taget til i styrke og ligger som et konstant og kvælende pres over hallerne. En hylende sang af sømandskoret fra Wagners Flyvende hollænder. "Den, der stoler på vinden, stoler på Satans nåde". Jogvan åbner den læderede dør og går sønderknust hen mod rummets endevæg, hvor han kigger ud gennem en drivende rude. Vestervåg ligger i en afsindig fråde. Skummet lyser gennem selve dødens mørke med en fosforiserende glans. Gid han var døv som en klipfisk for storm og brænding. Gid han var en for altid glemt skygge på tidernes loft. Stormen ligger fed som en mare over de regnpiskede smøger. Jogvan søger i nattens skygger efter livskunstens lille kikkert med opsvulmet udtræk af pap. Knirkende har han åbnet døren til et nyt rum. En ny,

skrigende dør. Han kaster sig på gulvet i fosterstilling. Han kan se sig selv som en gryle i den færøske nat eller som en skifting. Menneskebarnet Jogvan, der er blevet byttet ud med en troldeunge. Han er ganske enkelt et stedbarn af tiden.

“Foxtrot, jeg er ikke manøvredygtig, sæt Dem i forbindelse med min redder”.

– Jogvan, for fanden!

Døren smadres med et tordenbrag. Splinter flyver om ørerne på ham. Den endelige undergang. Det er Bjarni.

– Du er fandeme ikke rigtig klog, Jogvan! Han begynder at ryste støvet af hajskindet. Det smuldrer og synker i mærkelige mønstre ned i støvhavet.

– For fanden i helvede da også!

Bjarni bander slem. Det har han altid gjort, lige siden de gik i skole engang i fortiden. Til gengæld har han blide hænder. Jogvan havde ikke lært noget i skolen. Han var livskunstner. På et tidspunkt havde de haft en norsk klasse på besøg i formningstimen, men Jogvan kunne ikke tale med dem. Forstod ikke sproget. En strithåret pige havde sagt noget til ham, og han var blevet rød i hovedet. Var flygtet i sit skib. Almindelige færinger forstod han heller ikke. De blev sat i land på ukendte øer.

– Jogvan, kom for satan til dig selv!

Bjarni tror også på Satan. Bjarni rusker i ham med sine blide hænder. Lad være, Bjarni, jeg er død. Bjarni løfter ham. Han har ikke andet end huden tilbage. Skelettet og indvoldene er deformeret til livskunst. Han er let som en fugl. Spiser ikke længere.

– Du er fandeme skør! Hvad helvede laver du her ude i hallerne? Du er ikke rigtig klog!

Bjarni ved udmærket godt, hvad han laver ude i hallerne. Bjarni har været med i hallerne så tit. Han har leget, mens Jogvan søgte efter livskunsten i det svulstige mørke, der skjulte alt fra dørk og hakkebræt til flækket masteknap. Hvorfor bar han ham væk? Det her var en ganske almindelig dødscene, som han ikke havde noget med at gøre. Livskunsten var Jogvans gebet. Støvet

var hans sag og ikke Bjarnis. Læg mig ned. Lad mig være. Lad mig sejle på livskunstens støvoceaner. Bær mig absolut, definitivt aldrig nogen sinde op på mit værelse. Jeg hader mit værelse. Mit værelse er en del af virkeligheden. Bjarni bar ham følsomt op på hans værelse.

2. kapitel

Jogvans søgen efter livskunsten er gået igen i alle samtaler, vi har haft. Et behov for væren og for at udtrykke sit jeg på en “menneskelig” måde. Han ønsker at være en opbygger, der slipper vaneforestillingerne og oven i købet hæver sig over drifterne for at få et indtryk af, at han er smuk og derfor kan skabe noget smukt, der ikke hele tiden bringer ham længere væk fra ånde-drættet og hjerteslaget. Jogvan ønsker sammenhængen tilbage i sit liv. Kunsten at være hel.

Desværre er Jogvan introvert. Oplevelserne af hans indre impulser er for ham uendeligt meget mere vigtige end sanserindtryk og begivenheder i omverdenen. Han er både ufølsom og overfølsom. Han er skizotym skizoid og har mistet evnen til at skelne mellem den ydre, reelle verden og de indre forestillinger. Han er kommet i den tilstand, at verden som virkelighed og som forestilling er blevet ens. Samtidig fremtræder det, som han oplever, på en tvangsmæssig, hallucinatorisk måde.

Jogvan kæmpede under alle vore samtaler med sin fortid og sine omgivelser. Ledte efter den hemmelige nøgle til sig selv, men fandt kun tomhed.

I sin fortælling bor han i et blåt hus. Blåt er havets farve, og havet vil jeg vende tilbage til.

Lagerhallerne er en ekstrem ophobning af tanker og følelser, der er fulde af støv og svampe, fordi de er oplagret for længe i hans bevidsthed uden ilt. Mishandlet. Deformeret. Aldrig udvekslet eller vist frem. Der ligger mange bortgemte gestalter

fra hans mors og fars tid, men Jogvan kan ikke engang vriste sig fri af sin mors greb, og med hans far bliver indfiltreringen kun langt værre. Han er ikke kommet ind i denne verden som en fri mand. Han er fængslet i både sin krop, sin sjæl og sit syge sind. De får ham til at forstene, fordi han ikke kan opnå den renhed, han ønsker. Derfor bor han i et blåt hus, ensomt midt i havet. Han sammenligner sin egen krop med fjelde og slugter. Det blå hus, han bor i, har han ikke engang magten over. Det er hans mors ejendom, og det kommer til at spille ind i hans skæbne med voldsom kraft.

(Bemærk, at skæbnens forløb gennemgående er fastlagt af kollektive kvindelige magter som for eksempel i den nordiske mytologi nornerne Urd, Verdande og Skuld, der kan oversættes som fortid, nutid og fremtid. I den græske mytologi styres skæbnen af de tre kvinder Klotho, der spinder livstråden, Lachesis, der afmåler længden og Atropos, der skærer tråden over med sin saks).

På nuværende tidspunkt i beretningen vil Jogvan bare have fred, men kan ikke få det. Andre vil altid bygge hans verden om, inden han selv har fået den opført. Hans mor bygger til hans store lidelse det blå hus om. Et varsel om store psykiske skred. Hun er i Jogvans øjne psykotisk eller grænsepsykotisk og har ved at opbygge et falsk univers omkring ham fjernet enhver rest af virkelighedsfølelse fra Jogvans bevidsthed. Isolationen er mangedoblet.

Bjarni er med sine følsomme hænder et befriende element. Foreløbig udgør han den eneste form for berøring, som Jogvan har adgang til, men Jogvan er ude af stand til at give den plads i sit indre, der er knust af ødelæggende eksistensielle overgreb. Han kender endnu ikke Bjarnis sande identitet.

3. afskrift

Bjarni og hans følsomme hænder var væk. Jogvan trimlede vaklende rundt på sine vågnende ben. Hukommelsen skar i hans frontallapper som en kødkniv. Han huskede, at det var året med det underlige vejr. Jogvan skuttede sig. Havgusen lå tæt og uigennemtrængelig over Stremø. Mågernes hekselatter skraldrede ud i intet. Fyret på Nolsø var blindt.

Jogvan stirrede træt mod rudens klamme glas. Lod fingeren lave en stribe gennem duggen ud i intetheden. Sukkede. Glasset duggede til igen. Havde han kunnet nå at se sin egen spejling, ville han have set en kraftig ung mand med en lang hestehale dinglende fra sin muskuløse nakke. Ansigtet ville have været smukt i halvmørket, men også præget af en inderlig træthed. Man fornemmede en eventyrlig og urolig karakter, der var kørt fast. Tagværelset med de skrå vægge syntes i sig selv at klemme hans væsen inde. Et forstemt vindsus sang falsk mod hans luvslidte trommehinder fra den utætte gavlrude.

Jogvan smed sig i en nedslidt plyssofa. Tændte en mentolcigaret. Stirrede på en edderkop, der sad som død i et spind i hjørnet. Han skar tænder. Gned sine tindinger voldsomt. Han havde altid følt sig som livskunstner. En sømand på udtrykkenes oceaner. Malede uafbrudte ordmalerier i sit sinds hemmelige krinkelkroge. Skrev usynlige digtsamlinger. Skabte lyriske hængebroer af sære tanker. Intet af det kunne læses i virkelighedens blege tvelys. Det kunne ganske enkelt ikke nedskrives. Måtte tage blivende ophold i hans livstrætte indre.

Brynhild var hans mor. Brynhild var begyndt at bygge et nyt hus. Det var indtil videre skrigende blå og blev bygget i en for Torshavn aparte stilart. Huset var såmænd ikke så stort, men Jogvans angst gjorde det uendeligt meget mindre, end det var i forvejen. Hans åndenød fik alle sammenføjninger til at skrumpes.

Sandsynligvis ville hans mor ikke lade ham arve andet end de rædselsvækkende lagerhaller. Huset ville hun gøre til et nordat-

lantisk museum for klaustrofobiens verdenshistorie.

– Jeg vil aldrig eje det! Aldrig! Jogvan knaldede næven i plynsofaen, så asken dryssede forskrækket af mentolcigaretten.

– Luften og jorden tilhører livet.

Jogvan havde engang haft en gammel globus fra 30erne uden meridian. Den havde været falmet og kraftigt bulet, men sad på en smuk, sort træholder af ibenholt med et defekt kompas på den runde fod. Han havde ofte drejet den rundt som en deform volleyball, mens han forestillede sig, at han var Gud, skaberen, der efterså sit skaberværk. Han lod øjnene glide over Afrikas hvide felter fra dengang, hvor man sagde A-frika. Inden de opdagelsesrejsende var trængt ind i disse ukendte områder. De var flossede i globussens paprunding. Hullerne kunne være efter et meteornedslag som det i Tunguska i Sibirien. De gik via Rhodesia, Elfenbenskysten og Belgisk Congo til Guldkysten. Der var mindre kollisioner med Hollandsk Ostindien, Ceylon. Peking og Polynesien.

– Mennesket var fejlen, tænkte Jogvan. Disse grænser, felter, længde- og breddegrader generede ham. De generede selve kloden med deres sviende skæremærker. Han havde besluttet sig for at tilføje sin globus nyt liv med gule, grønne, røde og blå dartpile i plastic. Han havde forsøgt at få kloden til at snurre rundt, mens han skød i den hensigt at skabe mægtig livskunst i stil med Atlantis og Kolossen på Rhodos der, hvor pilene landede, men de fleste pile røg i Stillehavet. En enkelt plantede sig stålsat midt i Marrakech i Marokko, men der havde de allerede flere paladser og moskeer, end man kunne tælle.

Jogvan krammede hænderne fortabt om sit hjerte. Han græmmede sig ved tanken om huset, der ustandseligt skrumpede. Det var begyndt, da Brynhild startede udgravningerne til den ny butik for snart et år siden. Alt havde været et brændende cirkus lige siden den dag, da maskinerne begyndte: Lastbiler, cementblandere, kraner, bulldozere og gravkøer. Et inferno af støj. Jogvan elskede stilhed. Vindens og bølgenes hvisken mod

de kuldslagne klippeskær. Livskunsten udsprang af denne hvisken, der nu og da genlød i saftige brøl i efterårets storme.

Grunden havde været omkranset af et vejrbitdt stakit. Den var fuld af sjæl dengang, men det var den ikke længere. Sjælen var væk. Hele området lignede en losseplads. Trådhegn, arbejds-skure, jordbjerger, affald overalt.

De rodede i fjeldenes indre med en infernalsk støj dag ud og dag ind. De borede som besatte i deres eget stadigt dybere helvede, og de havde sat en transformator uden for hans værelsesvindue og smidt rustne stålbjælker over forhavens vildt groende buske.

Magnummaskiner havde gravet et djævelsk hul i Jogvans forvredne bevidsthed, hvor ingen engle velsignede livskunstens inkarnerede overfølsomhed. Hans kunstnerdrøm var gået i stykker, han følte sig syg og deprim.

– Stop for satan! råbte han. Stop denne ulidelige, umenneskelige støj! Stop dog! Giv mig stilhed! STILHED! STILHED! GIV MIG FRED!

Jogvan begyndte at ryste voldsomt ved tanken om ødelæggelserne. Han havde hvert øjeblik forventet, at de ville grave ledningerne over til husets telefon og computer og strøm eller skære gennem et vand- eller kloakrør. Gravkoens buldren var blevet en evig underlægning til hans visnede dagdrømme. Han så sig helt isoleret med dette gamle hus på en afsondret ø uden for livets rækkevidde. Uden skibe, fly og slentreture ned ad Niels Finsens Gøta.

Alt havde lugtet råddent fra hallerne i årevis, skimlet, forfaldent, beskidt. Nu var han selv begyndt at stinke. Ledningsnettet var afbrudt. Rørlægningen spredt i deforme vinkler. Han sad halvdød i mørket uden kontakt. Uden planer, uden dag, selv om solen lyste på øerne i al almindelighed. Hans organer blev martret i et stadigt voksende nag til den forkerte verden, han var fastlåst i. Mentolcigaretens glød nåede hans fingerkød. Han skreg og kylede den hen i vindueskarmen, hvor den kvaltes øjeblikkeligt i fugten.

Hans fingre sved, som var der ild i dem. Han rejste sig smerteligt og lagde fingrene mod den duggede rude. Han begyndte at tænke på sin mor. En iskold gysen fór som gåsehud over hans ydre. Brynhild var lille, mager og benet med nedadgående rynker omkring de skarpe ansigtstræk. Hun var hans livs mørklægning, selve problemet. En veritabel livskunsthader og tv-elsker. Hendes øjne var klamgrå og svømmede i deres eget foruroligere ocean. Planlagde ragnarok og andre karmiske katastrofer. Egentlig elskede han hende bag sin forhærdede skal, men de var stort set holdt op med at tale sammen med ord. Hendes ytringer rev i hans indvolde. Fagter, tegn og groteske gestikulationer var grundlaget for deres talrige ordløse samtaler.

Jogvan tog sig forpint om nakken og malede det indre ordbillede af sin mor i stum muthed, mens han gloede ned på det udslettede Torshavn. Bix Beiderbecke spillede en atonal udgave af "In a mist" på hans nervetråde. Smerterne bed. Hun blev stadig mere besk og norneagtig i hans indre. Han lukkede øjnene. Hun var en grisk gammel kælling, han så det ganske tydeligt. Hallerne var hendes livmoder, som han aldrig var kommet ud af. En livmoder langt fanden i vold. Ikke varm og tryk, men kold, hård og stormende.

– Fjelddrygge midt i Atlanterhavet! mumlede Jogvan.

De boede i et besynderligt gammelt hus på havnen med lange, ormædte træarme begærligt strakt ind mellem de øvrige bygninger. Rester af gamle lagerhaller. Hallernes døre havde været hans barndoms skræk. Lugt af tjære og hav, støv og rust gennem nøglehullers giftige næsebor. Hans sind havde i hele hans barndom lidt under sammenstyrtende skjulesteder, hvor halvmørket havde dybe hemmeligheder uden for hans rækkevidde.

– Jeg kunne fandeme ikke udholde lukkede døre, mumlede han. Hans mor havde gemt de uhyggelige lagerbygninger og deres tusindtal af truende døre dybt i fjeldet og dybt i sin egen livmoder. Jogvan gøs. Han var brudt ind igen og igen, men han tænkte nødigt på disse rådne, skallede og modbydelige døre.

Nægtede at mindes, hvad de gemte. Havgusen lagde sig over hans sind. Hans forpinte øjne lukkedes, men søvnen var langt uden for hans rækkevidde.

Der var gået en uendelighed, siden hans mor havde besluttet at indrette en ny skibsproviantering ud mod havnen. Hun forestillede sig vel, at lagerhallerne kunne bruges til et eller andet, uvist hvad. Da hun begyndte, havde Jogvan prøvet at være overbærende over for hende, men det var på det tidspunkt, hun fik sine onde øjne. De havde stirret manisk på ham under de tunge låg, der virkede fejlanbragt i hendes magre ansigt. Han havde forsøgt at se lyst på hele fadæsen, men Brynhilds iskolde hjerte havde ikke ladet sig påvirke. Jogvan var endda begyndt at fløjte, noget han ellers aldrig gjorde.

– Jeg husker ganske tydeligt den dag, hvor jeg fløjtede, mumler Jogvan indhyllet i havgus midt i havet. Hans øjne synker ind i hans indre.

Hans mor havde nynet abrupte stumper af viser fra tyverne som svar. "I wonder who's kissing her now" og den slags. Hans krop og hans sjæl krympede sig.

– Hvor var det djævelsk ubehageligt! Jogvan skar tænder. Krammede fingrene febrilsk ned i sofaens slidte plys. Han glippede frustreret med øjnene. Han ville gå ned og tale med hende. Digte en konversation. Rejste sig langsomt med smerter i ryggen. Svimmel. Hans mor havde faktisk talt til ham med ord for et par dage siden, men han havde nægtet at svare. Havde hævet skuldrene, rynket brynene, viftet med armene, gnedet sine øjne. Han var forvundet ind i hallerne, men han burde prøve at nå sin mor igen. Digte et fugletræk gennem tågen. Gulvet knirkede. Døren knirkede. Trappen knirkede. Gelænderet brægede nærmest. Indledningen var ikke god.

– Du må aldrig stå til søs, Jogvan! sagde hans mor skarpt som en skalpel. I hvert tilfælde hørte han det sådan, fordi han var uforberedt på, at hun brugte ord.

– Jeg VII til søs! mumlede han indædt og trådte ned i entréen.

Gulvet knirkede. Hans mor sad ved køkkenbordet og røg.

– Jeg er ved at blive skør af dine byggeplaner. Nu har det stået på i over et år!

– Det er færdigt inden så længe. Der kom røg ud af næsen, når hun talte.

– Du ved udmærket, at min onkel Andrias er kaptajn på et af verdens største containerskibe. Han vil tage mig med til søs når som helst. Hvorfor skal jeg være spærret inde her?

– Det er sikkert kun en trawler, og jeg er syg, bed Brynhild ham af. Hvis du elsker din mor, så bliver du her!

Hendes grå øjne stirrede usundt på ham gennem røgtågerne.

– Jeg hader dig! Jogvan knaldede næven i køkkenbordets voksdug. Askebægret flød over. Bemærkningen var ikke helt sand, den var bare et hjælpeløst slag mod jerntæppet mellem dem. Brynhild begyndte at græde. Jogvan viftede fortvivlet med hænderne i luften som en dirigent, der forsøgte at få et orkester af negromanter til at spille forte.

– Er det, fordi far er druknet, at jeg skal spærres inde her? Han er her ikke mere. Hans død kan ikke være et åndssvagt ligklæde over hele mit liv! Jogvans ord var en rodløs blanding af vrede og fortabthed.

Hans mor rystede kraftigt på hovedet og bed tænderne sammen, som om hun holdt hele ulykken gemt i sin mund. Jogvan viftede med armene. Spøgelsesorkestret spillede fortsat ikke.

– Hvorfor lader du lagerhallerne stå og forfalde i skidt og ragelse år efter år? Du har bare låst yderdørene af, og det ville passe mig fint, hvis de døre blev ved med at være lukket til evig tid. Jeg vil ikke have med den losseplads at gøre.

Brynhild trak opgivende på skuldrene og gik ind i stuen. Jogvan fulgte efter hende. Hun pillede visne blade af en pottaplante. De knitrede som en helvedesild. Jogvan blev ved.

– Hvorfor henter du ikke alt det hengemte mæg ud til din nye skibsproviant, så kunne du lave Nordatlantens største skram-

melmarked. Kvejlstumper, kølsvin, galionsfigurer og rester fra stort set alle skibe, der er blevet lagt op i Torshavn de sidste 300 år. Jeg hader det!

Brynhild svarede ikke. Hun smed helvedesilden i køkkenaf-faldsposen.

– Hvorfor er de yderdøre låst? Jeg vil have åbne døre omkring mig. Lys og luft. Hvis du ikke siger, hvorfor du har lukket dem af, så står jeg til søs lige meget, hvor syg du er!

– Du har lige sagt, det passer dig fint, at yderdørene er låst. Brynhild startede opvaskemaskinen. Et typisk træk i deres kommunikation. Jogvan vendte øjnene mod himlen. Brynhild gik ind i stuen og tændte for fladskærmen. Jogvan gik op på sit loftskammer igen og kastede sig opgivende på sofaen. Tågen var der endnu. Han tændte en mentolcigarett og lod den æde sig selv op på en snavset underkop. Han borede sit hoved ned i en klumpet hovedpude, der lugtede af årtusinders forstenet sved. Der var ikke flere livskunstværker i denne verden. Intet skabelsens hav. Livskunstnerne var døde, de havde kvalt sig selv i vældige opkastninger af terpentiner og linolie. Nu så de med hvide øjne ind i den døde himmel.

Jogvan havde sanset mange sære syner her i havets midte. Forkrampede fingre i plyn. Dumme trolde med fedtklumper i nakken, dværge og kæmper. Han havde aldrig overset magien i sit liv. Jogvan rystede på hovedet i puden. Aldrig. Der havde været mærkelige og mægtige dage fyldt med underfulde livstegn. Han havde set solen og halvmånen stå på himlen samtidigt over tæt dis. Han havde set svælgkløfter med vandrende får og vildgæssenes stier lagt usynligt ud som nornetråde over vættelandet. Vejrligets omskiftelige åndedræt havde klinget som et orgelbrus af store fugles vinger. Sankt Magnus Katedral var steget frem af disen med alterlys af bjørneklo i blomst. Jogvan havde villet forme det i ord, digte dets sfæriske fylde. Gavlens primitive Kristus i sten, der stirrede dæmonisk ud fra den tykke ruinmur. Stille pludrende aftenhav.

Jogvan lå nedboret i sin grimme sofa og mindedes disse mange dage, der marcherede forbi hans manisk stirrende indre øje uden for hans enecelle. Der havde været dagen, hvor han var gået forbi det sammenstyrtede hus med skiltet: "Jesus lever". Der havde været dagen, hvor han så fugleskræmslet lavet af en død måge, der var naglet fast til et kors gennem sine udsprede vinger. Der havde været dagene med solen og fjeldet, der hvælvende sig over afgrundens fabulerende cello-partitur applauderet af søpa-pegøjernes kaskader på fine, sorte vinger over buldrende svælg. Han huskede brølet og de hvirvlende bølgeslør. De skumsvøbte drømme kyssede vådt fjeldskærrets rå manifest. Jogvan havde altid været et væsen i vinden. Havde altid været draget mod urhavets foster af sang og kragernes hedenske kra.

Jogvan sukkede. Rejste sig langsomt og så desillusioneret ud af sin blinde kammerrude under tørvetaget. Havet burde have været sortgråt og skumkammet, hvis det havde været der, men mallebukker, suler og lunter var ædt af den altopslugende tåge og cigaretrøgen i hans værelse. Kragerne støjede skjulte på skorstensens løse sten. De plejede at se forpjuskede ud, når de var synlige. Sandsynligvis var de blevet syge af at glo ned i dunster af olievarme efter rester af forvitrede reder.

Jogvan kastede sig på sofaen igen. Krummede sig sammen i en umulig fosterstilling med armene låst om sine knæ. Han drømte, at han sov. Oplevede sit eget dødsleje. Han døde forladt og forvirret, stykke for stykke. Han var fortunlet og tirret, havde mistet sit jeg og var kun et hjernesvind af tomme tanker uden nogen form for kødelighed. Han var uendeligt træt på sin marterbænk i helvedes midte. Væltede omtåget rundt i det blå hus og søgte sin værens kokon. Et inferno buldrede over hans bortsvundne jeg. Huset fægtede frådende med netop tilkoblede fag og gerigter. Jogvan var fordrukken i sine drømme. Han tog en bajer mere og svajede beruset ud mod den evige nat. Han var forsvundet og ville aldrig blive fundet. Han var gået ned ad trappen igen og ud af hoveddøren. Desværre frøs han og vaklede

ind igen. Vinden susede og peb ind ad alle revner og sprækker.

– Mor? mumlede han. Fjernsynet gik.

– MOR! råbte han uden stemme. Hun var ikke værd at spille hverken hjerteslag eller stemmepragt på, men Jogvan dirrede af både kulde og bitter forargelse, som han aldrig havde formået at udtrykke. En forargelse over sin tabte fred og sit skamferede hjem.

Brynhild havde aldrig fortalt ham, hvad der var sket med hans far. Jogvan vidste bare, at han var druknet. Borte. Ikke til at råbe op. Rådnete mellem muntre oceanider.

– Mor?

Fjernsynet kværnede højere og højere. Rummet var ikke engang blåt som i de gode, gamle dage. Apparatet var en uskøn fladskærm. Stolen stod der knudret og grågrøn. Ubehageligt udstafferet med hullede puder, hvor indmaden dryssede fra slid-sår og skavanker.

– Mor?

Hun snorksov. Han ville vride sandheden ud af hende. Hugge hendes hoveds gordiske knude over. Hans far havde været sømand, det var alt, hvad han vidste. Der var konkylierne og sneglehusene, der lurede på alle hylder og skabe. Havet, der susede tomt i deres indre. Der var halvanden meter sværd fra en sværdfisk.

– Lort! Han tog puden fra den skamferede stol og kylede den mod fladskærmen. Den prellede af som et skæl. Jogvan gloede et øjeblik på den digitale skærm, der morede sig med en klapsalve på bunden af et dybt blikrør, så vendte han langsomt øjnene mod sin mor, der var skredet ned i stolen og lå i en underlig stilling, der kunne have set morsom ud, hvis noget havde været morsomt. Hun gloede vredt med sine hekseøjne, i det mindste i Jogvans bevidsthed. Måske anede han bag alle facaderne, at hun var offer for en altædende sorg. Måske, kun måske, men hun havde heller ikke fortjent andet. Hvis det var lidelser, der stod afspejlet i ansigtets ondskabsfulde rynker, var de velfortjente. Mager-

heden og det hentærede gjorde huden næsten gennemsigtig. Dybe kiler og sprækker furede hendes pande, og nu genkendte Jogvan det dødsensfarlige glimt, der af og til kom i hendes øjne. Et glimt af vanvid.

Han så på hende, angst uden at ville indrømme det. Hendes tøj var falmet ved langvarig brug. Tæret. Slidt op af urovækkende aktiviteter.

– Mor?

Hun lå så underligt i stolen, nærmest som lammet af et lynnedslag. Hendes tørre læber mimrede svagt, og hendes grå øjne stirrede livløst ind i væggen over fladskærmen. Jogvan kunne kun opfatte det som et udslag af hendes tilbagevendende galsskab. Brynhild var bleg og tavs, men løftede besværligt den ene hånd og lagde den på sit hjerte, som ville hun vriste livet ud af brystet på sig selv.

– Mor? Jogvan stod beruset og lamslået. Han havde ikke drømt, at han havde drukket. Han havde faktisk drukket. Hans mor rullede rundt som i feberkrampe og faldt ned på trægulvet med en ubehagelig hul lyd. Blodet begyndte at løbe i kraftige strimer ud af hendes mund.

– Mor, hvad fanden sker der? Jogvan var mistroisk og rædselsslagen på én gang. Det kunne være en makaber heksekunst. Det kunne være en drøm. Brynhild vendte sig krampagtigt om på siden for ikke at kvæles. Gulvets slidte, støvede brædder glinsede af blod.

Jogvan stirrede på sin mor.

– Døden, rallede hun. Døden!

Brynhild sank ind i en dyb bevidstløshed. Jogvan rørte forsigtigt ved det blodrøde gulv og kom skrækslagen til live. Han løb med usikre skridt ud af hoveddøren for at hente naboerne. Ville ikke selv røre sin mor. Fysisk kontakt fyldte ham med væmmelse. Nabohuset henlå i mørke. Han dundrede på for- og bagdøren uden respons. Famlende febrilsk efter sin mobiltelefon og ringede efter vagtlægen. Tastede forkert fire gange og kylede

mobilen bort i mørket. Han løb tilbage til det blå misfoster af et hus. Brynhild var væk. Pudnen lå afventende under den flimrende skærm.

4. afskrift

Brynhild var for fanden da vel ikke krøbet ud i hallerne? Jogvan ville ønske, han ikke selv var kommet der siden dengang, han havde fundet rummet med de rustne søminer, men hans ønske var ikke blevet opfyldt. Han stønnede anstrengt. I det samme fik han øje på sin mors tøffel. Den stod sidelæns i gangen, fladtrådt og nedslidt, tabt under kryben eller vralten. Der var blodspor.

Han trak vejret ind mellem de sammenbidte tænder. I et øjeblik svimlende desperation sparkede han til tøflen, der havnede i hjørnet ved døren ud til hallerne. Døren med den afskallede maling og det flækkede træhåndtag. Jogvan gned ulykkeligt sine øjne. Stirrede magtesløst på de størknende bloddråber.

– MOR?! brølede han af sine lungers fulde kraft. Råbet fortabte sig uden så meget som at runge. Han lukkede øjnene. Stod et øjeblik ubevægelig og drejede så håndtaget ned. Det gav sig pibende. Mørket strømmede ham i møde. Hans hånd søgte efter den gamle ebonitkontakt inden for dørkarmen. Fandt den. Vippede den op og ned med febrilske bevægelser. Intet lys. Der havde intet lys været, så langt han kunne huske tilbage. Hans øjne vænnede sig langsomt til mørket, og i randen af sit synsfelt så han Brynhilds sjal. Det lå henkastet som et afsjælet legeme omfavnet af gangens grådige mørke. Han trådte nærmere, mens koldsveden sprang frem på hans pande.

Hallernes lugte fyldte ham som altid med angst. Rustne kramper og søm, stormbidte stænger og ræer. Gulvbræddernes uafbrudte skrig. Hallerne drev ham frem. Hans mors blod størknede kun langsomt på hans kolde fingre. Natten havde holdt det flydende, og hændernes uhyggelige vedhæng fæstnede sig blod-

rødt til hans svedige krop, mens han søgte fremad gennem de snævre ganges massive tæthed. Hallerne svøbte sig om ham som et iskoldt kys i mørkets brutale favntag. Han greb i slåer og hængelåse, sejlgarn og spigre, der lukkede de mørke rum, hvor han så ofte var forsvundet i livskunstens drømme. Snublede og faldt over gangens mørnede kasser og ødelagte skibsstole. Deformede, udstoppede mallebukker sværmede som uheldssvangre skygger over hans ensomme hoved.

Lagerhallerne var en ond livmoders gift, nedbrud og forfald.

Alt var råddent. Livskunsten splintredes til flygtige spåner af bortkastet dag. Jogvan var snæret sammen til et sort hul. En mægtig, sugende masse af tomhed. Han havde ikke skabt Guernica, Stalingrad, Mona Lisa eller Venus fra Willendorf. Det var aldrig blevet til noget. Hverken med kvinder eller livskunst.

Jogvans næsebor vibrerede svagt. Det var det hele. Svag vibration. Ingen skitser, udkast eller synopses. Intet andet end dybt mørke og støv.

Han fandt først Brynhild efter mere end en time. Mørket var begyndt at tegne konturer i hans sind. Han strakte hænderne mod ambra fra selvdøde hvaler, men fandt ingen velduft, kun kranie efter kranie. Tunge skeletter i tusindtal, der raslede knogle mod knogle, klappede tand mod tand og led mod led.

Jogvan fandt Brynhild sammenkrøbet uden for en af de forvitrede døre. Hun lå blødende ved den uigennemtrængelige spærring på sin vej. Døren var farvet mørkrød af blod fra hendes famlende hænder.

– Mor! Jogvan greb hendes kolde krop og søgte at rette den ud i støvet. En blodig sten i en guldkæde faldt ud fra hendes hals, men han bemærkede den ikke. Han proppede den fortvivlet tilbage og dækkede Brynhild over med en snavset løber, der var nedslidt af års ensomhed og søgende spøgelsestrin. Jogvan græd. Han rejste sig og ruskede i dørhåndtaget uden nogen virkning. Døren rørte sig ikke, klagede kun. Han sparkede mod den. Bøjede sig igen over sin mor og følte med afsky på hendes

krop efter en nøgle til døren. Den var der ikke. I det dystre mørke hørtes kun Brynhilds ujævne åndedræt. Jogvan holdt derimod vejret og lyttede anspændt. Hendes hjerte slog stadig ganske svagt, men blodet løb kun trægt gennem hendes døende legeme. Jogvan rejste sig påny og hamrede og sparkede mod døren uden at få den op. Han sank helt udmattet sammen ved sin mors side. Længe var han og Brynhild i mørket som vokset sammen i dødens skygge. Så begyndte Brynhild ganske, ganske svagt at tale.

– Jeg har gemt nøglen, hviskede hun. Jeg har gemt den.

– Hvor er den? Jogvan stirrede på sin forkrøblede mor, som det ikke var lykkedes at rette ud. Hun svarede ham ikke.

– Jogvan, hviskede hun bare. Jogvan ...

Der var noget nyt i hendes stemme og et eller andet imødekommende i hendes bleggrå øjne. Jogvan forstod det ikke. Han syntes aldrig, han havde oplevet det før.

– Min elskede Jogvan ... Hun rørte hans kind let med iskolde fingre.

– Jeg har holdt dig indespærret.. Hun begyndte at græde.

– Tag det roligt, mor, trøstede Jogvan klam af sved. Jeg skal nok blive her, til du er rask igen.

– Det bliver jeg aldrig. Kramper som af elektriske stød forvred med uhyggelige ryk hendes ansigtsmuskler.

– Jeg dør, og jeg gjorde det med glæde, hvis det ikke var for dig. Jeg har ønsket at få fred så længe.

– Men hvorfor? stammede Jogvan. Hvorfor dog?

Hun svarede ham ikke straks. Stirrede stivnet ud i mørket og sagde efter en tid med besvær:

– Du må have troet, at jeg var gal. Hun forsøgte at fokusere på hans skikkelse i mørket, men fandt ham ikke. Jogvan lod sin hånd glide over hendes tynde, hvide hår for første gang i alt for mange år. Faktisk for første gang så langt tilbage, han kunne huske.

– Jeg har spærret dig inde i det blå hus uden at fortælle dig

hvorfor, men du skal få det at vide, inden det bliver for sent. Brynhild talte med en kraft, hun ikke syntes at have. Hun lagde hovedet mod de støvede gulvbrædder og forholdt sig tavs i nogle minutter, som søgte hun at give liv til ord, der forlængst var størknet i hendes indre.

– Jeg har levet i et mareridt, der har mishandlet mine tanker. Din far var her så sjældent. Jeg har fået børn med andre mænd.

Jogvan stirrede forstenet på sin mor.

– Du har to halvsøskende, men jeg kan ikke fortælle dig, hvem de er. De har deres egne liv.

Jogvan rørte sig ikke ud af stedet. Han var lamslået. Brynhilds tanker vendte sig forpint mod endnu en dyster viden, hun blev nødt til at give videre, mens tid var.

– Du er mit eneste barn med din far, Jogvan. Jeg bedrog ham. Han vidste aldrig noget om de andre. Men han har haft mistanke om det. Jeg må fortælle dig en frygtelig hemmelighed. Alle tror, at din far druknede på havet, men det gjorde han ikke.

Brynhild rejste sig halvt. Det størknende blod lå som sorte skygger over hendes furede ansigt. En skælven gennemrystede hendes krop, og hun hostede mere blod op, inden hun pibende og hæst fortsatte:

– For 17 år siden sejlede Jørgen-Frantz fra New York mod Kuwait som kaptajn på tankskibet B. S. Grace. Det skulle have været hans sidste langfart, inden han kom hjem. Vi havde talt så meget om alt det, vi ville få tid til at lave sammen, når han gik i land for alvor. Mine andre børn var i gode hænder, og jeg glædede mig sådan til at dele dig med ham. Mens Jørgen-Frantz sejlede, levede jeg i en evig angst, for at mine andre forhold skulle blive opdaget, selv om din far også har haft sidespring i alverdens havne. Jeg gik i seng med andre mænd i så mange år, mens stormen tudede over fjeldene og varslede elendighed, skibbrud og død. Jeg kunne ikke gøre for det, og jeg holdt så inderligt af Jørgen-Frantz.

Det ubegribelige skete en nat, hvor din far havde været ude på

sin sejlads til Kuwait i mere end tre måneder. Du lå og sov trygt, og jeg gik ned i det kontorrum her i hallerne, som vi befinder os ud for, for at ringe til en af mine mandlige venner. Lidenskaben brændte i mig, og jeg kunne ikke stå imod den længere, men det endte med et grusomt sammenstød. Døren til kontoret er aldrig blevet åbnet igen efter det, der skete.

Jogvan var fortsat stum. Hans tørre læber stod åbne, og hans øjne stirrede blodsprængte på Brynhild, bristefærdige af ønsket om intet at høre og at høre alt.

– Jeg gik herved og ringede. Vi havde tit vores møder her, til du blev så stor, at du begyndte at kravle rundt i hallerne. Det er vel derfor, du altid har været så besat af dem. Det var stormvejr den nat, og når stormen tuder, føler en sømandskone altid behov for trøst, selv om skibene har dobbelt skrog og dobbelt anker, som de har i dag. Jeg mødtes med min ven. Knugede mig mod hans nøgne krop, som en musling knuger sig til en pæl. Det var langt over midnat, da vi skiltes. Regnen strømmede ned med voldsom kraft, og piskende vindstød slog mod hallerne. Jeg var ganske alene i det dystre kontor, da vindues-skodderne med et øresønderrivende brag blæste op, og ruderne hamrede ind i rummet. Regn og vind væltede ind, og jeg skreg af angst og besvimele. Da jeg åbnede øjnene igen, så jeg Jørgen-Frantz komme ind gennem vinduet fra selve uvejrets centrum som en ånd.

– Far? stønnede Jogvan så stille, at stemmen tabte sig i hans eget indre.

– Han stod i det mørke rum, men hans skikkelse og ansigts-træk var så tydelige, som var det ved højlys dag. Blodet frøs til is i mine årer, for i samme øjeblik, din far kom ind i rummet, lukkede vinduer og skodder sig af sig selv, og stearinlyset, der var blæst ud, blussede op igen. Jeg følte mig sikker på, at det var din fars genfærd, og at det måtte bringe bud om hans død på havet. Skrækslagen tænkte jeg på min elskers hede kys overalt på min lidenskabelige krop, og jeg sank sammen i den gamle sofa, hvor

vi havde elsket kort forinden. Da var det, jeg mærkede din fars kolde, våde hænder gribe efter mine og søge at løsne knapperne i min halslinning. Han var til tider besat af begær som en Zeus. Det beroligede mig et øjeblik, men da mærkede jeg, at hans tøj var tungt og koldt. Det var gennemblødt af styrtregn og saltvand. Din far sagde ikke et ord, men han så både fortabt, ulykkelig og vred ud.

– Sig dog noget, Frantz, lo jeg nervøst for at dække over mine små, ligegyldige synder.

– Ja, jeg vil tale, sagde han ligesom langt borte fra. Jeg vil tale, for jeg bliver her kun et øjeblik. Jeg er ikke død og ikke levende. Jeg lever mellem denne verden og åndeverdenen på grund af din utroskab.

– Du kan ikke påstå, at den slags aldrig er sket for dig selv, svarede jeg vredt. Mine sidespring er fuldstændig ligegyldige, jeg elsker dig på en anden og dybere måde, som ingen nogen sinde kan ødelægge! Kærligheden tåler alt, tror alt, håber alt, udholder alt.

– Liderlige sø! brølede han rasende. Du er gået for vidt! Mit skib er fastlåst mellem himmel og helvede på grund af dit luderliv, der har gjort mit eget hjem til et horehus!

– Vi har ikke altid været her i huset, fnøs jeg irriteret.

– Fuldstændig lige meget, hvor du har føjtet omkring, så har du brudt de løfter, der binder os to sammen. I flere dage forsøgte jeg at runde Det Gode Håbs forbjerg med B. S. Grace under en strid storm med brodsøer af en styrke, jeg aldrig før har oplevet, men dine lumpne og liderlige løftebrud kastede en forbandelse over min rejse. I tre dage forsøgte jeg at runde hornet, uden at skibet kom ud af stedet, men jeg blev stålsat ved. Mandskabet, som var udmarvet af anstrengelserne, ville vende tilbage til Taffel Bay, men jeg nægtede at gøre det. Rederiet ville miste en formue, hvis vi gik i land, og for mine øjne svævede dit nøgne, liderlige legeme i svedige favntag med andre mænd.

Min lods stod mig ellers nær, men nu blev han voldsom og

aggressiv. Han overtalte folkene til, at de skulle kaste mig i skibets fængsel og selv sejle B. S. Grace i havn. Da han ville gribe mig for at føre mig bort, langede jeg rasende en knytnæve ud efter ham. Skibet rullede i det samme for en svær bølge, der ramte siden som en forhammer, og lodsens faldt omkuld. Vandet skyllede ham hen ad dækket, og han forsvandt over rælingen ud i det brølende hav til en våd grav. Lodsens ulykkelige død kunne imidlertid ikke få mig til at ændre mening. Jeg lovede mig selv, at rederiet ikke skulle få unødige udgifter, så længe jeg var kaptajn og øverstkommanderende. Jeg ville føre mit skib gennem orkanen, om jeg så skulle sejle lige til dommedag! Bevis, at menneskets vilje og opfindsomhed overvinder alt, selv naturens kræfter og liderlighedens rænkespil. At vi ikke kun er begærlige dyr, men jordklodens herskere og havets betvingere. Jeg slog min næve i min hule hånd og svor en hellig ed på at komme flot af stormen. Lynenes ild rasede vildt omkring os, og jagende skyer hyllede alt i bælgsort mørke. Søer som høje huse brød ind over skibet for og agter. Fra selve orkanens øje buldrede en nådesløs dom. En rungende gentagelse af mine egne ord: "Til dommedag! Til dommedag!" .

Min tid i dette befængte hus er kort, og jeg kan kun reddes fra min ulykkelige skæbne på to måder, der kan løse din forbandelse over mig. Jeg bar en månesten om halsen, hver gang du svigtede mig. Her er den. Tag den, din hore. Hæng den om din egen usle hals. Mærk den kolde, våde kæde mod din bedrageriske hud. Hvis jeg nogen sinde får stenen tilbage igen, er jeg frelst! Hvis det ikke sker, må jeg finde mig en trofast kvinde et andet sted på denne plagede jord for at redde min sjæl.

Han lagde en kuvert på bordet.

– Læs dette brev og gør bod for din skyld over for mig, din lede tøjte. Jeg må af sted!

Vindue og skodder fløj op igen med en infernalsk støj, og lyset blev blæst ud. Jørgen-Frantz forsvandt som en ånd i den modbydelige uvejrsnat. Jeg skreg efter ham af mine lungers fulde kraft,

og stormen piskede mit hår som medusaslanger om mit hoved. I natten så jeg din far blive hvirvlet bort og kastet ind i mørkets hjerte. I samme nu lukkedes vinduet igen, og lyset blussede op. Jeg stod vred og fortvivlet tilbage i det iskolde lagerrum. Tag den månesten, jeg bærer om min hals, og giv den til din far, Jogvan. Det er den ene af hans to muligheder for at frelse sin sjæl. Jeg finder hans dom urimelig og barnlig, og jeg vil aldrig forstå den, men jeg har altid ønsket det bedste for Jørgen-Frantz, selv om jeg er uendeligt træt af hans stupide mandehørm.

Under sin lange talestrøm havde Brynhild sindsforvirret rejst sig op langs væggen og kastede sig nu stiv og kold i Jogvans arme. Han ville lægge hende på gulvet igen, men måtte bruge vold for at løsne hendes hænder fra sin hals. Blodflager klæbede til hans ansigt og skjortebryst. Han spyttede, rev og flåede panikslagent. Da faldt hans mors hoved tilbage med et ryk. Hun udstødte en skurrende rallen, og en sitren løb gennem hendes krop. Brynhild var død. Han stirrede rædselsslagen ind i de tomme øjne. Stod med liget i sine arme og mærkede blodet trænge gennem sin skjorte og ind til sit nøgne bryst. Jogvan skreg.

Alt slog klik for ham. Han løb gennem de mørke haller med sin døde mors krop i armene, til blodet tøvende størknede. Lagde hende fra sig mellem forreven takkelage i et afsides rum dybt i hallernes indre. Lod hende bare ligge. Vidste ikke, hvad han ellers skulle gøre. Løb panisk gennem uendelige gange i et forsøg på at finde tilbage til huset. Prøvede fortvivlet at ringe til sin ven Bjarni, men opdagede, at mobiltelefonen var væk. Bjarni ville alligevel heller ikke have kunnet forstå det, der skete. Jogvan forstod det ikke selv.

Det var blevet morgen, da han fandt tilbage til det blå hus, men hele dagen var angsten der. Han søgte at skjule sig bag nedtrukne gardiner, men indså, at de snarere ville afsløre ham end skjule ham, og trak dem fra igen. Han havde ikke kræfter til at barbere sig. Lå bare i sin seng midt i helvede og lod skægget gro. Ville ikke se nogen andre mennesker. Kunne ikke finde ud af at

tale med dem. Det ville blive aparte. Han havde glemte brugen af ord. Kendte kun ensomheden, men kunne ikke græde mere. Nuets labyrint havde lukket sine blinde gange omkring ham. Angsten havde hængt sig hysterisk grinende på alle små søm i hver eneste væg i hans døde mors blå hus. Hans paranoia dansede forrykt tættere og tættere om hans ødelagte hjerte. Hans blodskudte øjne stirrede besat på ufattelige fængselsmure, der rykkede nærmere sekund for sekund. Jogvan var fortabt. Hans hænder famlede, hans skridt vaklede, indeklemte skreg han sin bøn ud mod intet. Små, blå mænd trængte sig ind gennem alle utætte ruder. Jogvan ville drage væk fra dem, drage til søs som sin far. Bort fra landkrabbers inferno.

– Far!!! skreg han ud i nattens desperate tomhed.

Han rejste sig med et sæt fra sin fosterstilling i et hjørne under den gamle trappe, hvor han var krøbet sammen. Famlede. Faldt. Kom konfus på benene igen. Flåede en gammel skjorte op af en kommode og søgte ødelagt at vaske blodet af sit ansigt og sine hænder. Smækkede hoveddøren op, så kulden fór som en flok vilde, hylende ulve gennem det blå hus.

Jogvan flygtede rædselsslagen fra husets dødsstivhed. Aka-vede tanker kørte stockcar-race i hans forvitrede hjerne. Han ønskede kun at drukne sin forvirring i spiritus. Alkoholen var en tankeæder. Den kunne fugte huden på hans livskunstner-sjæl. Coctails skulle genopvække hans skaberhjertes svimlende kulører. Jogvan ville vækkes. Han ville undres over selve livets skønne mirakel for første gang, og han ønskede at kunne yde sit sinds ypperste. En strøm af promiller ville sætte hans tanker i kreative krumspring og fylde ham med muntre cirkusnumres overflod, få hans inderste til at syde af sjæleliv og saft. Jogvan ønskede at få hyre på verdensrummets store skib. Han ville bukke. Helt ned til dækket ville han bukke. Stå på hænder på rælingen af fryd. Ikke tænke på sine halvsøskende. Ikke tænke på sin mor. Ikke længes så frygteligt efter sin far.

– Far! skreg han og løb ned mod byen. Far!